Ն՝ 9605 1917 ՄԱՐՏ 6—19 ԲԱԶԱՐ ԷՐԹԷՍԻ 19 ՄԱՐԹ 1333 33ԻՆՃԻ ՏԵՆԵ

جريدهٔ شرقيه

(تاريخ تاسيسى ١٢٩٣)

ՃԷՐՈՒՏԷՒ ՇԱՐԳԻՅԷ

ԵԷՎՄԻ ՍԻՅԱՍԻ ԿԱԶԷԹԱ

20 ԲԱՐԱ Թարիխը բէէսիսի 1877

صاحب امتياز آغوب جيوملك

مؤسسى ديكران جيوملك

بك اوغلنده كوچك پارمق قپوده ابيل

سوقاغنده ١٣ نومرولى دائرهٔ مخصوصه‌سنده

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻԶԱՋ ՎԷ ՄԻՒՏԻՊԻ

ՅԱԿՈԲ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ

Միւէսսիսի : ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ

Պէյօղլընցա Գիւչիւք Բարմաղ Գարուսա

Իպլի սոգաղընցա Նօ. 13

ԱԳՕՆԷ ԳԻՆՍԹԸ.— ՍԷՆԷԼԻՔ 130, ալիր այլըգ 70, իւչ այլըգ 40։

ՀԱՐՊԸ ՈՒՄՈՒՄԻ

18 մարս 1333 թարիխլի զարարակեանը ումումինին թէպլիղը բեամիսի տիր:

1.— Գաֆգաս ճէպհէսինտէ սոլ ճէնահ մանթըգասընտա պիր քէնտի գըթասթըմըզ տիւշմէն մէվզարնա զարշը պիր պասգէն կաբտը։ Պիր մաքինալը թիւֆէնք թախրիպ իտիլտի վէ պիր գաչ էսիր ալընտը։

2.— Տիկէր ճէպհէի հարպլարտա մուհիմ պիր հատիսէ օլմատը։ Մ.

ՐՈՒՍԻԱՏԱ ԻԽԹԻԼԱԼ

Կրանտիւգ Միխաելին պեյանեանամէսի.— Բիչավ աժանը մարտ 17 թարիխլէ Բէթէրսպուրկտան պիլտիրիյոր.— Կրանտիւգ Միխաէլ Ալէքսանտրովիչ աթիտէքի պեյաննամէյի նէշր իթմիշ տիր. «Պիրատէրիմին արզուսըյա իմբէրաթօրլըգ թախթընըն աղըր եիւքիւնի, պիլխասա էմսալսըզ պիր մուհարեպէ իլէ տախիլի գարըշըգլըգլար էնտասընտա, եիւքլէնմէկէ մէճբուր օլտըմ։ Պիւթիւն միլլէթի ճանլանտըրան ֆիքրէ, եանի վաթանընն սաատէթ վէ ըէֆահը հէր շէյտէն ազսէմ օլտըղը ֆիքրինէ իսթինատէն, շէքլը իտարէյի պիզզաթ միլլէթին թային իթմէսի վէ եէնի Ռուս իտարէի մէշրութէսինին պիր մէճլիսը ումումիի միլլի շէքլինտէ իճթիմա իտէճէք օլան միլլէթ մուրախասլարը թարաֆընտան արտի ումումիյէյէ միւրաճաաթ սուրէթէյլէ թասարգ իտիլմէսի չարթը եէկկանէսիյլէ իգթիտարը հիւքմտարիյի էլէ ալմագ ազմը գավիսինտէ պուլունտըմ։ Ճէնապը Հազգէն թագտիսինի թաղարրու իտէրէք պիւթիւն Ռուս վաթանտաշլարընը Տումանընն թէշէպպիւսիյլէ թէշէքքիւլ իտէն հիւքիւմէթէ ինզըյատա սավէթ էյլէրիմ։ Հիւքիւմէթը մէկգիւրէյէ, արաի ումումիյէ իլէ միլլէթին թային իտէճէկկի շէքլը հիւքիւմէթ թէգարրուր իտինճէյէ գատտար, հէր տիւրլիւ իգթիտար վէ սէլահիյէթ վէրիլմիշ տիր։»

Զարընն պէյանեանամէսի.— Բէթէրսպուրկ թէլէկրաֆ աժանը Զարընն պիր պեյաննամէսինի նէշր իտիյօր։ Պունտա Զար քէմալը շիտտէթլէ իտարէ օլընան հարպընն գաթի նէթիյճէսինէ ֆէնա պիր աքսը թէէսիր հաբմատը մէլհուզ օլան տախիլի միւշքիլաթ գարշըսընտա պիւթիւն զուվվահ միլլիյէնին սէրի պիր մուզաֆֆէրիյէթի թէէմին իտէպիլէճէք պիր թարզտա, թէնսիգինի գոլայլաթմաղը պիր վազիֆէի վիճտանիյէ թէլագզը իթտիֆինի վէ պունտան տօլայը Տումա իլէ միւթթէֆիգիզէն հուզուզը հիւքմրանիսինտէն վազ կէչտիկինի սէօյլէմիշ վէ բէք սէվտիկի օղընտան այրըլմագ իսթէմէտիկի իչիւն վէրասէթը սալթանաթը պիրատէրի կրանտիւգ Միխայիլ Ալէքսանտրովիչէ թէրք իթտիկինի իլավէ իթմիշ տիր։ Զար՝ գարտաչընա միլլէթ վէքիլլէրի իլէ պիր իթիլաֆը թամմ վէ ահէնկլէ իճրաի հիւքիւմէթ իթմէսինի վէ միւսսէսատը գանունիյէի իտամէ իլէ գանունը էսասիյէ սատըգ գալճաղընա եէմին իթմէսինի էմր իտիյօր։ Զար՝ վաթանընն պիւթիւն էվլատլարընը միլլէթին պու միւշքիլ վէ պուհրանը զէմանընտա՝ եէնի Զարա իթաաթ տավէթ իթտիքաէն սոնրա Ռուս հիւքիւմէթինի չանը վէ մէսուտ պիր հօջա վարարըմաղ իչիւն միւթթէֆիզէն զարրէթտէ գուսուր իտիլմէմէսինի թավսիյէ իտիյօր։ Գ.

Եէնի հիւրիւմէթին պեյաննամէսի.— Բէթէրսպուրկտան կէչէն խապէրլէր արասընտա էյան պէօյիւք պիր թէնապուս վար տըր։ Բէթէրսպուրկ աժանը մարտ 16 թարիխլէ մուվազգաթ հիւքիւմէթին աթիտէքի պեյաննամէսինի նէշր իտիյօր.—

Շէհրին մուհաֆազասընա մէմուր ասքէր իլէ էհալինին կարարընա կիւվէնէն Տումա մուվազգաթ հէյէթը իճրայէսի՝ սապըգ հիւքիւմէթին մէշում նուֆուզընը թէմամէն զբմաղա մուվաֆֆագ օլտուղընտան, հալը հազըրտա գուվվէի իճրայէյի մէթին պիր թարզտա թանզիմ իտէպիլէճէք պիր իգթիտարը հայիզ պուլընըյօր։ Հիւքիւմէթը մուվազգաթէ՝ պու ճիւմլէտէն օլարագ ֆաալիյէթը սիյասիյէ վէ ումումիյէյէրի իլէ էվվէլտէն պէրու մէմլէքէթին էմնիյէթինի զազանընը զէվաթտան միւրէքքէպէն իլք միլլի զապինէյի թէշքիլ իթմիշ տիր։ Եէնի հիւքիւմէթ՝ սիյասէթինի աթիտէքի էսասլարա իսթինատ իտիրէճէք տիր։ 1.— Տէրօրիսթլէր՝ տախի տախիլ օլտուղը հալտէ պիճիմլէ սիյասի վէ տինի զաղահաթլըլար իլէ տաքէրի զբյամլարա թասատտի իտէնլէր, գավանիյնը զրարիյէյէ մուխալիֆ հարաքեաթտա պուլընանլարա տէրհալ պիր ափվը ումումի իլանը. 2.— Հուրրիյէթը էֆքեար, սէրպէսթիի մաթպուաթ, հուրրիյէթը իճթիմա վէ սէրպէսթճէ կրէվ իլանը էսասլարընընն զապուլի վէ պու էսասլարընն ահվալ վէ չէրայիթը ասքէրիյէնին միւսաատէսի տէրէճէսինտէ էշխասը ասքէրիյէյէ տախի թէշմիլի։ 3.— Էսպապը իճթիմաիյէ, տինիյէ վէ միլլիյէտէն տօլայը չիմտիյէ գատտար էհալի հազգընտա թաթպիգ իտիլէն պլճիմլէ թահտիտաթընն լազմը։ 4.— Պիր հիւքիւմէթ թէշքիլի վէ պիր գանունը էսասի նէշր ու իլանը իչիւն բէյը ումումի ուսուլի իլէ մէճլիսը մուէսսիսան ինթիխապ վէ իճթիմայա տավէթիթմէք իւզրէ հէման լազըմ կէլէն հազբրլըգտա պուլընըլմասը։ 5 — Զապթթա թէշքիլաթը հէրինէ գայիմ օլմագ իւզրէ միլլի պիր միլիս թէշքիլաթը վիճուտէ կէթիրիլմէսի, պու միլիսլէրին ինթիխապ իլէ թային զբլընաճաղ օլան բուէսաէսասը՝ Զէմսթօվլար իտարէսինէ թապի պուլընաճաղ տըր։ 6։— Նահիյէ մէճլիսլէրի ինթիխապաթընընն բէյը ումումի ուսուլիյլէ իճրասը։ 7. — Հարաքէթը իխթիլալիյէյէ իշթիրաք իէն ասքէրլէրին սիլահլարը ալընմայըպ պունլար հալընըզ Բէթէրսպուրկտա թէվգիֆ օլընաճաղլար տըր։ 8.— Ասքէրլէրին հուզուզը իճթիմաիյէլէրինէ տայիր իշլէրէ թապի պուլընտըզլարը պիլճիմլէ թահտիտաթընն լազմը. ասքէրլէր խամէթը ֆիլիլիյէտպուլընտըզլարը միւտտէթճէ իթաաթ վէ ինթիզամը ասքէրիյէ հարֆիէն բիայէթ իթմէք չարթըյլա տիկէր էհալի կիպի պիճիմլէ հուզուզը իճթիմաիյէտէն միւսթէֆիտ օլաճաղլար տըր։

Հիւքիւմէթը մուվազգաթէ պալէատէքի ըսլահաթ վէ թէնսիգաթընը իճրասը իչիւն, իտարէի էօրֆիյէտէն իսթիֆատէ իթմէք թասավվուրընտա օլմասընընը պիլխասա զայտ իտիյօր։ Գ.

∴ Պալէատէքի թէլէկրաֆընն քէշիտէսինտէն պիր գաչ սաաթ սոնրա մէզքիւր աժանս չու թէպլիղի նէշր իտիյօր։

«Խարիճիյէ նազընը Միլիուգոֆ, մարտընն 15ինճի բէնշէնպիհ կիւնի ա. ժանս Բիւթէր, աժանս Հավաս, Ասոսիէթտ Բրէս մուխապիրլէրի իլէ «Թան» կազէթասը մուխապիրինի գապուլ իտէրէք տէմիշ տիր.

«Հալը հազբրտա հալ իտէճէկիմիզ մէսէլէ, տիւշմէնլէրիմիզէ գարշը մուէյէտ պաշլամըշ օլան պու տրամընն նիհայէթինի քէմալը հէյէճանլա թաագիպ իտիյօրլար իտի։

Գայըգ կիթտիքճէ արթան պիր սիւրաթլա թապիյաթընն սիւքիւնէ, ի իչինտէ տէհշէթլի շիլալէնին սու ագընլարը սէտալարը իշիտիլէն ուչուրըմա 500 մէթրո գատտար եաղլաշմըշ իտի։ Լաքին գայըգ զայրը զապիը թէսիր պիր գուվվէթլէ իլերլէմէքտէ իտի։ Գլօտ՝ ճանլանտաղսըզընն թէքրար սէօզ ալտը։

— Թահգիր իթմիշ օլտուղըմ չու ասամլար՝ պէնի վուրտուլար, պէն պունա լայըգ իտիմ. օնըն իչիւն չիքայէթիմ եօգ։ Լաքին սէնի պէնիմլէ սիւրիւքլէմէքլէ ատալէթի իճրա իթտիմ։ Պու իսէ պանա պիր քէտէր սէյիլ, սէնինլէ մահվ օլմագ պանա պիր քէյֆ տիր։ Սօնըմըզ չօգ կիւզել օլաճակ, տըզդաթ իթ։

Իհաթա իթմիշ օլան սիս տաղրլըմըզ, կիւնէշ բարլամաղտա վէ պէօյիւք զայալարը թէզեին իթմէքտէ վէ սուլարա պիր բարլազըգ վէրմէքտէ պուլընմըշ իտի։ Ցու ճէրէյանը ինսանընն ագլընը ալրը տէրէճէյէ կէլմիշ, Սարա իչի անլամըշ իտի։ Արթըզ մուզավէմէթ իմքեանը գալմամըշ իտի։ Էն մահիր եիւզմէք պիլէն պիլէ սուլընն էօնիւնէ կէչիպ ատ սահիլէ չըգամաղ իտի։ Պու մէշում, ժուհագգագ վէ զարուրի պիր ֆելաքէթ իտի։ Բէնտի քէնտինի միւտաֆէայա պիլէ եէլթէնէմէտի։ Գայըգտա օթուրմըզ, կէօզիւնի տիքմիշ, տիշլէրինի սըգմըշ օյտուղը հալտէ տէհքէթինի խաֆիֆլէթմէք իչիւն զուվվէի մաղրուրանէսինի իսթիմալ իթտի։ Շիլալէնին կիւրիւլթիլիսէտասը օնը տէհշէթէ կէթիրտի։ Անիտէ գայըգ օգ կիպի ատթըլը վէ անի պիր սիւրաթլա ուչուրըմընն իչինտէ եաւվարտանը գայպ ու նապէտտա օլտու։ Հավա պիր նիտտա պիլէ աքսէնտաղ օլմատը։ Գայալըգլար իւզերինտէ պու ունուտըրմազ մէնզարէյի սէյր իսէնլէր՝ տտիէօ նիշանէսի օլարագ պիր մէնտիլին սալանտաքընը կէօրտիւլեր։ Իսթիյար ժուսէ կէօյսինէ պէօյիւք պիր խաչ չըկարտը։ Գօմանտան Պոնէն տիզ չէօքմիւշ եիւզինի էլլերիյլէ գարամըշ իտի։ Տիկէրլերի՝ մահվ օլանլարը սէլամլամաղա չթաղ իթտիլեր։

Մարքի տը Շաղէյ սէօզիւնի թուխմըշ, ատալէթ եէրինի պուլմըշ իտի։

[261] (Տեվամի)

Աշգ ու Սէվտա Գուրպանը Գըզ

Դ.ՏԳԸՍՄՃԱՆԻԼԷՐԻՆ ՃԷԶԱԼԱՐԸ

28.— ԽԱՑԱԼԻՆ ՆԻՀԱՑԷԹԻ

Իլք պահարընն բարլաղ վէ սապահընն պէյազ զբյաբաշ պիր կիւնիւնտէ Ֆրանսա հուտուտը հիհէթինտէն տէնիզ գըյըլարը գայալըգլարը իւզերինտէ այազտա տուրմըշ ատամլար կէօրտիւնիյօր իտի։ Պունլար բէք վազիհ պիր սուրէթտէ թէչխա օլընըյօրլար իտի։ Մարքի՝ օնլարը պուլընտըգլարը վազիյէթտէն թանըյագիլիյօր իտի։

Գօմանտան Պոնէն տիզ իւսթիւնէ կէլմիշ, պաշընը էլլէրի իչինէ ալմըշ օլտուղը հալտէ պու տէհշէթլի մէնզարէյի թաագիպ իտիյօր իտի։ Ժուսէլէր վէ Մօրանլար պիլա հարաքէթ էյլա. 8 մէշում կէճէսինտէ Գօլօմպիյէտէ պաշլամըշ օլան պու տրամընն նիհայէթինի քէմալը հէյէճանլա թաագիպ իտիյօրլար իտի։

Գայըգ կիթտիքճէ արթան պիր սիւրաթլա թապիյաթընն սիւքիւնէ, ի իչինտէ տէհշէթլի շիլալէնին սու ագընլարը սէտալարը իշիտիլէն ուչուրըմա 500 մէթրո գատտար եաղլաշմըշ իտի։ Լաքին գայըգ զայրը զապիը թէսիր պիր գուվվէթլէ իլերլէմէքտէ իտի։ Գլօտ՝ ճանլանտաղսըզընն թէքրար սէօզ ալտը։

— Թահգիր իթմիշ օլտուղըմ չու ասամլար՝ պէնի վուրտուլար, պէն պունա լայըգ իտիմ. օնըն իչիւն չիքայէթիմ եօգ։ Լաքին սէնի պէնիմլէ սիւրիւքլէմէքլէ ատալէթի իճրա իթտիմ։ Պու իսէ պանա պիր քէտէր սէյիլ, սէնինլէ մահվ օլմագ պանա պիր քէյֆ տիր։ Սօնըմըզ չօգ կիւզել օլաճակ, տըզդաթ իթ։

Գայըգ կիթտիքճէ արթան պիր սիւրաթլա թապիյաթընն սիւքիւնէ, ի իչինտէ տէհշէթլի շիլալէնին սու ագընլարը սէտալարը իշիտիլէն ուչուրըմա 500 մէթրո գատտար եաղլաշմըշ իտի։ Լաքին գայըգ զայրը զապիը թէսիր պիր գուվվէթլէ իլերլէմէքտէ իտի։ Գլօտ՝ ճանլանտաղսըզընն թէքրար սէօզ ալտը։

— Թահգիր իթմիշ օլտուղըմ չու ասամլար՝ պէնի վուրտուլար, պէն պունա լայըգ իտիմ. օնըն իչիւն չիքայէթիմ եօգ։ Լաքին սէնի պէնիմլէ սիւրիւքլէմէքլէ ատալէթի իճրա իթտիմ։ Պու իսէ պանա պիր քէտէր սէյիլ, սէնինլէ մահվ օլմագ պանա պիր քէյֆ տիր։ Սօնըմըզ չօգ կիւզել օլաճակ, տըզդաթ իթ։

Գայըգ կիթտիքճէ արթան պիր սիւրաթլա թապիյաթընն սիւքիւնէ, ի իչինտէ տէհշէթլի շիլալէնին սու ագընլարը սէտալարը իշիտիլէն ուչուրըմա 500 մէթրո գատտար եաղլաշմըշ իտի։ Լաքին գայըգ զայրը զապիը թէսիր պիր գուվվէթլէ իլերլէմէքտէ իտի։ Գլօտ՝ ճանլանտաղսըզընն թէքրար սէօզ ալտը։

— Թահգիր իթմիշ օլտուղըմ չու ասամլար՝ պէնի վուրտուլար, պէն պունա լայըգ իտիմ. օնըն իչիւն չիքայէթիմ եօգ։ Լաքին սէնի պէնիմլէ սիւրիւքլէմէքլէ ատալէթի իճրա իթտիմ։ Պու իսէ պանա պիր քէտէր սէյիլ, սէնինլէ մահվ օլմագ պանա պիր քէյֆ տիր։ Սօնըմըզ չօգ կիւզել օլաճակ, տըզդաթ իթ։

Գրագիր՝ Սարգիս Ալբանեան

Միւս. մհասուլ: ՅԱԿՈԲ ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ

յ.։ Ալէքսանտրովիչին էօհտէսինէ թէվտիինի սոն տէրէճէտէ զարուրի ատա իտէր։ Իշթէ պիզիմ զաթիյէն տարսըլմազ ազմ վէ գարարըմըզ պունտան իպարէթ տիր։» Գ.

*** Ինկ. Սվամ գամարասընտա Պոնար Լավըն պէյանաթընըն աքսիսի օյարագ Ռիւթէր տէյօր քի, Զար՝ Ռուս օրաուլարընըն պաշ գումանտանլրընը կրանտիւգ Նիգոլայա թէվտի իմմիշ տիր։ Գ.

*** «Սընտէյ Թայմզ» Ռուս տախիլիյէ նազարը Բրոթոքոքոֆընը միւնֆէրիտ սուլհ լէյհինտէ թահրիքաթտա պուլընտըղընտան տօլայը մումանիլէյհ ալէյհինտէ չիտտէթլի պիր մէքթուպ եազմըշ տըր։ Պու կազէթա պու մէքթուպ իլէ պէրապէր Բրոթոքոքոֆընը պու կիւն Ռուսիատա եէկեանէ տիքտաթօր օլտուղընը սէօյլէյէրէք Ռուսիայը պու ֆաճիալարա միւճէրրէտ միւնֆէրիտ սուլհա իճապար իչիւն տիւշիւրտիկինի իլավէ իթմէքտէ տիր։ «Սոն պաղը տէլայիլ Բրոթոքոքոֆընը պու թէշէպպիւսի պիւսպիւթիւն ագիմ զալմասըղընը մաէլէսէֆ կէօսթէրմէքտէ տիր։ Ռուս միլլէթի արթըգ սուլհըն նէ թարաֆտան կէլէճէկինի անլայամայաճագ պիր հալէ տիւշմիւշ տիր։ Ռուսիատա իաշէ միւշքիլաթը սիւրիւլէրէք խալգըն աճլըգտան էօլմէսինի ինթաճ իտէճէք տէրէճէյէ կէլմիշ տիր»։ Թ.

ԱՄԷՐԻԳԱ

Ժընէվտէն «Լօքալանձայկըր»ա պիլտիրիլիյօր.— Բարիզ կազէթալարընընն ալարգլարը թէլէկրաֆլարա կէօրէ, Թաֆթ, Ռուզվէլթ, վէ Վիլսընըն տիկէր պաղը միւշավիրլէրի՝ Ալէման թահթէլպահր մուհարէպէսինի տէնիզ հայտուտլըղը գանունը սապզընու թապի թուռթուլմասընը թէքլիֆ իթմիշլէր տիր։ Ռուզվէլթ բարլամէնթոնընն միւրուրը զէմանլա ազըթ օլմայան հուզուզը հագզընտա նազարը տըգգաթը ճէլպ եօլլու Գրիանընն եազտըղընթը ճէլպ եօլլէ ճէվապ վէրմիշ տիր. «Գոնկրէսնին միւզաքէրէսի չայանը էսէֆ պիր սուէթաէ վագթ զայընը մուճիպ օլտու։ Պու կիպի միւնասիպէթսիզ չէյլէրլէ մէշղուլ օլմամագ տահա էյի օլաճագ իտի»։ Հ.

ԻԹԱԼԻԱՏԱ ՊԱՀՐԻՑԷ ՏԻՌԹԱԹՕՐԼԸՂԸ

Լուկանօտան «Պ. Թակէպլաթա»ա պիլտիրիլիյօր.— Տիւշման տէնիզ ալթըլարընա գարշը պահրիյէ սէյր ու սէֆէրի հըմայէսինէ տայիր օլուպ եէնի իհատա օլընան մէմուրիյէթի պիր միւֆէթթիշ ամիրալա թէվտիի հագզընտա պիր էմրնամէի նիյապէթ սաղընտա պիր էմրնամէի նիյապէթ սաղընտա պիր էմրնամէի նիյապէթ սաղ